

Minskade risker i träindustrin

Stig-Inge Gustafsson
IKP - Träteknik
Tekniska Högskolan
Linköping

I många träindustrier finns farliga maskiner. Så är det inte bara i Sverige utan också i Frankrike där en av tolv anställda varje år råkar ut för någon olyckshändelse. EU har därför startat ett sk "Leonardo da Vinci"- projekt där man skall försöka minska antalet olyckor i branschen. Syftet med detta har också varit att påvisa förbättrad ekonomi och produktivitet genom en bättre arbetsmiljö. Inom projektet har bl. a. ett examensarbete utförts där tre elever, Emmanuel Favet, Freddy Gaudier och Fredrik Målberg, undersökt hur man skall hitta farliga maskiner och sedan eliminera de risker som finns då man arbetar med dem, se referens [1]. Den metod som utvecklats är baserad på det s. k. Maskindirektivet men är sedan speciellt inriktad mot träindustrin. Den första studien gjordes på en hyvelmaskin från SCM vilken tillverkats i Italien och som sedan installerats vid ENSTIB i Epinal i Frankrike. Maskinen var redan certifierad i enlighet med direktivet men man använde denna ändå för att kunna testa den metod som utarbetats. Man fann att maskinen var mycket säker att använda så länge allt arbete flöt normalt. Det var först vid servicearbeten som vissa riskfyllda moment kunde uppstå.

Den andra maskinen som undersöktes var en Celaschi dubbeltapp som också tillverkats i Italien. Även denna maskin var förhållandevis ny och var därför CE-märkt i enlighet med maskindirektivet. Här fann man att utbildningen av operatörerna var något bristfällig. Endast en operatör hade fått lära sig i detalj hur man skulle sköta maskinen och dessutom skedde utbildningen i Italien, och då endast på italienska. Även här fann man att maskinen var förhållandevis säker under normal drift men många operationer krävde att man justerade maskinen under skyddshuvarna. Det gick också att starta maskinen med dessa uppfällda och därför var skyddsutrustningen tillfälligt ur funktion med tänkbara olyckor som följd.

Sammanfattningsvis kan sägas att författarna lyckades få fram en metod för att undersöka riskerna med maskinerna men man nämner också att detta arbete aldrig blir helt färdigt. Man måste ständigt utveckla metodiken så att den blir bättre.

Titeln på examensarbetet är "Conforming and Improving Workplaces" och den har nr LiTH-IKP-Ex-1412. Handledare har varit professor P. Martin, tekn dr P-J Meausoone vid ENSTIB i Frankrike, dr J Ciccotelli vid INRS i Nancy, och tekn dr Matz Lenner vid tekniska högskolan i Linköping.

Referenser

- [1] Favet Emmanuel, Gaudier Freddy, Målberg Fredrik. Conforming and improving workplaces: a method for the woodworking industry. Rapport nr LiTH-IKP-1412, Linköpings Tekniska Högskola, 1997.